

نگرش والدین کرمانی نسبت به آموزش جنسی در سال ۱۳۸۲

منصوره فروزی عزیزاده^{۱*}، سکینه محمدعلیزاده^۲

چکیده

مقدمه: جنسیت عاملی است که تحت تأثیر قوانین و هنجارهای فرهنگی قرار دارد و این قوانین و هنجارها تعیین کننده رفتارهای قابل قبول در هر فرهنگ می باشند، گوناگونی فرهنگ ها در جهان تنوع، قابل توجهی از هنجارهای جنسی و همچنین طیف وسیعی از ارزش ها و اعتقادات را به وجود آورده است.

روش بررسی: این مطالعه از نوع توصیفی و به منظور تعیین نگرش والدین ساکن در شهر کرمان نسبت به آموزش جنسی و نظرات آنان در مورد نکات مورد لزوم در آموزش جنسی نوجوانان صورت گرفت. تعداد نمونه مورد مطالعه ۵۵۴ نفر (۲۷۵ زوج) بودند. نمونه گیری به صورت خوشه ای و از مناطق ۵ گانه شهر کرمان به صورت تصادفی صورت گرفت. در صورتی که به مورد تک والدین برخورد می شد از نمونه حذف می گردید. در این پژوهش جهت گرد آوری داده ها از پرسشنامه پژوهشگر- ساخته که روایی محتوا و پایایی ثبات درونی آن مورد تأیید قرار گرفته بود استفاده گردید. داده های تحقیق توسط نرم افزار SPSS و با استفاده از آزمون های ANOVA، مربع کای و فیشر و توکی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج این پژوهش نشان داد در مقایسه نمرات، نمره کل نگرش و هر کدام از زوجین فقط در موارد "بهرتر است به طریقی که شده فکر نوجوانان را از امور جنسی دور کرد" و "آموزش احترام به حقوق نوجوانان" تفاوت معنی داری نشان داد. همچنین میانگین و انحراف معیار نمره نگرش در مردان $42/57 \pm 5/9$ و زنان $43/71 \pm 9/56$ که به ترتیب $53/2$ و $54/6$ در صد نمره کل نگرش را تشکیل می داد. در مورد نظرات والدین در زمینه نکات مورد لزوم در آموزش جنسی به نوجوانان کمترین میزان آموزش را هر گروه برای مواردی برگزیدند که مربوط به آموزش نکات مورد لزوم به جنس مخالف بود. گرچه میانگین نمره نگرش تفاوت معنی داری را نشان داد اما این تفاوت بسیار اندک و در مجموع نمره نگرش هر دو گروه والد پایین می باشد، به طوری که درصد کسب نمره نگرش در هر دو گروه کمی بیش از ۵۰ درصد می باشد که نشان می دهد والدین نسبت به آموزش جنسی به نوجوانان نگرش مثبتی ندارند و همچنین در مقایسه نظرات والدین در مورد نکات مورد لزوم در آموزش جنسی به نوجوانان در هر دو والد نتیجه یکسان بود و اختلاف معنی داری مشاهده نگردید. در مورد بیشترین مواردی که هر دو والد آموزش کامل آن را در آموزش جنسی به نوجوانان مورد تأکید قرار دادند نتایج یکسان بود.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج پژوهش و با توجه به این مطلب که سازمان بهداشت جهانی بر سلامت جنسی تأکید زیادی دارد باید به نحو مقتضی سطح اطلاعات و نگرش جامعه را نسبت به آموزش مسائل جنسی بالا برد.

واژه های کلیدی: والدین، آموزش جنسی، نوجوانان

مقدمه

جنسیت موضوعی است که سال ها در بحث های بزرگان

*۱- نویسنده مسئول: مری گروه پرستاری

تلفن ۰۳۴۱-۳۲۲۰۷۶۶، تلفن همراه: ۰۹۱۳۱۴۱۷۱۲۰

Email: ma_forozi@hotmail.com

۲- مری گروه پرستاری

۱-۲ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

تاریخ پذیرش: ۱۳۸۵/۱۲/۳

تاریخ دریافت: ۸۵/۳/۲۹

تلویزیون و روزنامه‌ها به دست می‌آید.^(۹) در نتیجه اکثر اطلاعات جنسی آنها ناکامل و نادرست است و دارای نقطه ضعف‌های فرهنگی و اخلاقی بوده و کمک کننده نمی‌باشد^(۴) و بی‌پاسخ ماندن برخی سوالها در ذهن نوجوانان و عدم راهنمایی به موقع پدر و مادر و مربیان منجر به کسب اطلاعات از دوستان و آشنایان منحرف شده و نتیجه آن فعالیت‌های ناسالم و زودرس جنسی می‌باشد^(۹،۱۰). از بزرگترین نگرانی‌های والدین در مورد نوجوانان گرفتاری نوجوانان در تحریکات جنسی است و بسیاری از والدین آمادگی لازم برای بحث کردن در مورد موضوعات جنسی با کودکان خود را ندارند^(۱۱). بنابراین مسئولین اعتقاد دارند آموزش جنسی برعهده والدین، مدارس و شاغلین امور بهداشتی است^(۴).

مباحث ذکر شده اهمیت کلیدی تربیت جنسی نوجوانان و جوانان را که دنیای ذهنی و روحی آنها همراه با پیشرفت‌های علمی و فرهنگی همواره متحول می‌شود را بیان می‌کند. در واقع آنچه که از سویی تربیت جوانانی متفکر و دارای احساسات انسانی و رشد اجتماعی و از سوی دیگر تحکیم نهاد اجتماعی خانواده و نیز جامعه‌ای سالم و عقیف و دارای نظم و انضباط را در پی دارد عبارت است از، تربیت جنسی نوجوانان و جوانان و آگاه نمودن آنها می‌باشد^(۹). در مطالعه‌ای که بر روی جامعه‌ی معلمین صورت گرفت، ۸۳-۸۰ درصد معلمین موارد تأکید داشتند که موارد زیر باید به طور کامل آموزش داده شود، آموزش در زمینه آموزش قاعدگی طبیعی، علل برخورد با آن و مسایل شرعی آن به دختران، آموزش قاعدگی دردناک و علل آن به دختران، ایدز، علل و روشهای پیشگیری و سرایت آن، تغییرات اجتماعی ایجاد شده در طی بلوغ و آموزش کامل بهداشت جنسی به نوجوانان. نتایج مربوط به نگرش نشان داد، عبارات، "آموزش جنسی برای برخورد با مسایل دوران بلوغ لازم است"، "آموزش جنسی از اساسی‌ترین نیازهای نوجوانان است" و "اطلاع از امور جنسی حق نوجوان است"، "به سوالات و ابهامات نوجوان در زمینه امور جنسی باید پاسخ داده شود" و "آموزش جنسی مواجهه با زندگی زناشویی را آسان تر می‌کند"، "آموزش صحیح امور جنسی سلامت و گذران دوران نوجوانی را تضمین می‌کند" میانگین بین ۴/۳-۴ را به خود اختصاص دادند. در این پژوهش معلمین ۶۵

خود فرد نمی‌باشد بلکه به ارتباط با دیگران نیز بستگی دارد. صمیمیت و سهیم شدن جسمی، نیازهای اجتماعی و بیولوژیکی در تمام زندگی بشر وجود دارند. بهداشت جنسی به عنوان تلفیقی از تمامی جنبه‌های اجتماعی، عقلانی، عاطفی و جسمی موجود زنده است و این راهی است که به طور مثبت شخصیت، ارتباط و عشق را غنی ساخته و افزایش می‌دهد^(۲).

هویت جنسی کودک از بدو تولد یا به عبارتی از وقتی که نامگذاری کودک انجام می‌شود تشکیل می‌گردد^(۳). دوره نوجوانی دوران مهمی در تکامل جنسی است. تغییرات هورمونی، فیزیکی، شناختی و اجتماعی که در طی جوانی رخ می‌دهد بر تکامل جنسی نوجوانان تأثیر می‌گذارد. از میان تمام تغییرات تکاملی که برجستگی نوجوان تأثیر می‌گذارد هیچکدام به اندازه بلوغ مشهود نمی‌باشد. تمامی این تغییرات تأثیر ژرفی بر تصویر ذهنی نوجوان برجا می‌گذارد^(۳). نوجوان تحت تأثیر تغییرات فیزیکی و روانی بسیار قرار می‌گیرد^(۴) و نیاز زیادی به آموزش جنسی دارند که زمان و شیوه‌ای که آموزش‌های جنسی داده می‌شود، اهمیت زیادی دارد^(۵). به علاوه بسیاری از مشکلات جنسی نوجوانان در نتیجه بی‌اطلاعی از موضوعات جنسی است^(۶). نکته مهم و قابل ذکر این است که آموزش و تربیت جنسی که در غرب به نوجوانان و جوانان داده می‌شود، به این دلیل است که از آزادی‌های تقریباً نامحدود در آن جوامع صحیح تر استفاده شود، در حالی که چنین مساله‌ای در جوامعی مانند جامعه ما، مطرح نیست^(۷). اصولاً جنسیت عاملی است که تحت تأثیر قوانین و هنجارهای فرهنگی قرار دارد که این قوانین و هنجارها تعیین کننده رفتارهای قابل قبول در هر فرهنگ می‌باشند، گوناگونی فرهنگ‌ها در جهان تنوع قابل توجهی در هنجارهای جنسی و همچنین طیف وسیعی از ارزش‌ها و اعتقادات را به وجود آورده است^(۸). لازم به ذکر است که اسلام در زمینه مسایل جنسی تابو و تحریمی ایجاد نکرده و ذکر مسایل آن را در پشت پرده قرار نداده است. در کتب فقهی اسلام و حتی در رساله‌های عملیه مراجع دینی از آموزش جنسی بحث به عمل آمده و همه جا توجه شده که فرد مسلمان در زمینه‌های مربوط به زندگی جنسی آگاهی یافته و راه رسم آن را به صورت مشروع بیاموزد^(۸).

میزان زیادی از دانش و آگاهی نوجوانان از طریق همسن و سالان،

صورت انتخاب خوشه ها از مناطق ۵ گانه شهر و به صورت تصادفی صورت گرفت و در مواردی که به تک والدین برخورد می شد از نمونه حذف می گردید. در این پژوهش جهت گردآوری داده ها از پرسشنامه پژوهشگر ساخته که با استفاده از مقالات و منابع متعدد ساخته شده بود، استفاده شد که ضرایب روایی در بخش نظرات ۰/۸۴ و در بخش نگرش ۰/۹۳ به دست آمد. در این پژوهش جهت تجزیه و تحلیل آماری از شاخص های مرکزی و پراکندگی آزمون پارامتریک (آنالیز واریانس) و غیر پارامتریک (من ویتنی یو و کروسکال والیس) استفاده شد. جهت محاسبه ضریب پایایی از آلفا کرونباخ استفاده شد که نگرش مردان ۰/۸۳ و نگرش زنان ۰/۸۳ و درمورد پرسشنامه نظرات، نظرات مردان و زنان ۰/۸۹ به دست آمد. جهت تجزیه و تحلیل داد ها با استفاده از نرم افزار رایانه ای SPSS، از شاخص های مرکزی و پراکندگی و آزمون ANOVA، تی، کروسکال والیس و پس از تحلیل (فیشر و توکی) استفاده گردید.

نتایج

این مطالعه که به منظور تعیین نگرش والدین شهر کرمان نسبت به آموزش جنسی و نظرات آنان در مورد نکات مورد لزوم در آموزش جنسی نوجوانان صورت گرفت، ۲۷۵ زوج شرکت کردند. نتایج مربوط به ویژگیهای مردان نشان داد که میانگین (سنی آقایان $39/33 \pm 11/38$) که در دامنه سنی ۱۹ تا ۷۰ سال قرار داشتند. دامنه سنی خانمها ۱۸ تا ۶۳ سال و میانگین سنی آنها $(10/19 \pm 34/42)$ سال بود. در جدول (۱) گروههای سنی، تحصیلات و شغل مردان و زنان نشان داده شده است. ۶۴٪ از زوجین مورد مطالعه گزارش کردند که در خانواده آنها با حداقل یک نوجوان وجود دارد. میانگین (انحراف معیار) تعداد فرزند $(2/23 \pm 1/85)$ با حداقل ۱ و حداکثر ۹ فرزند گزارش شده است. در جدول (۲) مقایسه نمره تعدادی از عبارات نگرش و نمره کل نگرش زوجین، فقط در دو عبارت مقایسه نمره هر یک از عبارات نگرش و نمره کل نگرش زوجین فقط در دو مورد "بهرتر است به طریقی که شده فکر نوجوانان را از امور جنسی دور کرد" و "آموزش احترام به حقوق نوجوانان" تفاوت معنی داری نشان داد ($P=0.05, t=0.01$). در هر دو مورد نمره مردان بیش از زنان بود. نتایج نشان داد که میانگین و انحراف معیار نمره نگرش در مردان

درصد نمره کل نگرش را به دست آوردند^(۱۲). همچنین مطالعه بر روی جامعه پزشکان و روحانیون در سال ۱۳۸۱ انجام شد که نتایج نشان داد در مجموع پزشکان ۶۸٪ در صد نمره نگرش و ۸۳/۶۸٪ از نمره کل نظرات را کسب کردند و بیشترین میانگین در مورد محتوای آموزش جنسی به "آموزش قاعدگی، علل، برخورد با آن و مسایل شرعی مربوطه به دختران" تعلق گرفت (۳/۷۵) و کمترین میانگین نمره در همین حیطه به "آموزش اختلالات قاعدگی به پسران" (۲/۶۲) بود. نتایج مربوط به پژوهش در روحانیون در مجموع روحانیون ۷۹ درصد نمره نگرش و ۷۱/۲۶ درصد از نمره کل نظرات را کسب کردند بیشترین میانگین نمره ۳/۸۹ در مورد نظرات به عبارت آموزش قاعدگی علل برخورد با آن و مسایل شرعی مربوط به آن و کمترین میانگین نمره (۱/۷۹) به "آموزش کار دستگاه تولید مثل به جنس مخالف" بود^(۱۴). لذا تنها والدین که از افراد کلیدی در این زمینه می باشند مورد بررسی قرار نگرفته بودند که این پژوهش بر روی والدین شهر کرمان انجام شد.

«سایانسیرا» در تحقیقی تحت عنوان بررسی میزان صلاحیت والدین در زمینه فراهم نمودن برنامه های آموزش جنسی کودکان گزارش نموده که آموزش جنسی در خانوادهایی که ارتباط بین اعضای خانواده بهتر است در سطح بالایی قرار دارد^(۱). بروک در سال ۱۹۹۵ در گزارش تحقیق خود می نویسد آموزش در منزل ممکن است فرصت بهتری از نظر تأثیر مثبت بر رفتارهای جنسی نوجوانان نسبت به برنامه های آموزش جنسی مدارس داشته باشد^(۱۱).

هدف از مطالعه حاضر بررسی نگرش والدین ساکن در شهر کرمان در خصوص آموزش جنسی بوده که از اولویت های پژوهشی ذکر شده است.

روش بررسی

این مطالعه از نوع توصیفی و به روش مقطعی است که در آن نگرش والدین نسبت به آموزش جنسی به نوجوانان و نظرات آنان در مورد نکات مورد لزوم در آموزش جنسی مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه پژوهش والدین ساکن در شهر کرمان بودند که با انجام مطالعه مقدماتی و براساس متغیرهای مختلف حداکثر حجم نمونه ۵۴۴ نفر محاسبه گردید ($P=0.15, d=0.03, \alpha=0.05$) نمونه گیری به

($p < 0.05$) به طوری که نتایج آزمون پس از تحلیل (توکی) نشان داد که این اختلاف بین گروههای تحصیلی کمتر از راهنمایی و بالاتر از دیپلم بود به طوری که افراد دارای تحصیلات کمتر از راهنمایی میانگین ($54/6$) و نسبت به افراد بالاتر از دیپلم ($42/7$) اختصاص داشت نتایج مربوط به مقایسه نظرات مردان و زنان بر حسب تحصیلات نشان داد که در مقایسه نظرات مردان بر حسب تحصیلات اختلاف معنی داری وجود نداشت ولی در گروه زنان این اختلاف معنی دار بود. به طوری که آزمون پس از تحلیل (توکی) نشان داد که بین افراد با تحصیلات کمتر از راهنمایی و افراد بالاتر از دیپلم و تحصیلات تا حد دیپلم اختلاف معنی داری وجود داشت؛ افراد با تحصیلات کمتر از راهنمایی میانگین نمره بیشتری ($51/2$) نسبت به افراد دارای مدرک دیپلم و بالاتر از دیپلم داشتند.

جدول ۱: توزیع فراوانی سن، تحصیلات و شغل مردان مورد مطالعه

متغیر	جنسیت		مردان		زنان	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
سن	<۳۰	۷۴	۲۸/۱	۱۱۳	۴۳/۵	
	۳۱-۴۰	۷۸	۲۹/۷	۷۵	۲۸/۸	
	۴۱-۵۰	۷۰	۲۶/۶	۵۵	۲۱/۲	
تحصیلات	>۵۰	۴۱	۱۵/۶	۱۷	۶/۵	
	کمتر از راهنمایی	۴۶	۱۶/۷	۵۳	۱۹/۳	
	راهنمایی	۷۱	۲۵/۸	۶۱	۲۲/۲	
	دیپلم	۱۰۵	۳۸/۲	۱۱۷	۴۲/۵	
	بالاتر از دیپلم	۵۳	۱۹/۳	۴۴	۱۶	
شغل	کارگر	۵۲	۱۸/۹	۱۹۳	۷۰/۲	
	کارمند	۱۳۲	۴۸	۸۲	۲۹/۸	
	سایر	۹۱	۳۳/۱	-	-	

نمره کل نگرش را تشکیل می داد .

در تقسیم بندی نگرش به صورت ضعیف، متوسط و خوب، نتایج نشان داد که نگرش پدران و مادران به ترتیب $25/9$ ، $27/7$ درصد نگرش منفی، $67/2$ ، $65/8$ درصد نگرش متوسط و $6/5$ ، $6/9$ درصد نگرش مثبت داشتند. نتایج مربوط به بررسی نظرات والدین در زمینه نکات مورد لزوم در آموزش جنسی به نوجوانان نشان داد که کمترین میزان آموزش را هر دو گروه برای مواردی برگزیدند که مربوط به آموزش نکات مورد لزوم به جنس مخالف بود.

در گروه پدران بیشترین آموزش به عبارت " روشهای پیشگیری از آلودگی به بیماریهایی که از راه جنسی منتقل می شوند" (79%) در گروه مادران بیشترین درصد آموزش کامل به عبارت، بیماریهایی که از طریق جنسی منتقل می شوند ($78/8\%$)، تعلق گرفت هم چنین در گروه پدران بیشترین درصد اصلاً آموزش داده نشود به عبارت؛ اختلافات قاعدگی به جنس مذکر ($28/5\%$) و در گروه مادران بیشترین درصد اصلاً آموزش داده نشود به عبارت؛ اختلافات قاعدگی به جنس مذکر ($32/35\%$) تعلق گرفت. نتایج مربوط به مقایسه نظرات والدین مورد مطالعه در زمینه نکات مورد لزوم در آموزش جنسی به نوجوانان تفاوت معنی داری را در هر دو گروه نشان نداد ($P = 0.72$). در مقایسه نمره کل نگرش و نظرات بر حسب شغل، داشتن نوجوان و سن در مردان و زنان تفاوت معنی داری وجود نداشت. نتایج مربوط به مقایسه نگرش مردان و زنان بر حسب تحصیلات نشان داد که در مقایسه نگرش زنان با تحصیلات، تفاوت معنی داری وجود داشت

جدول ۲: مقایسه نگرش والدین مورد مطالعه شهر کرمان در زمینه آموزش جنسی به نوجوانان عبارات با بیشترین میانگین نمره و موارد معنی دار

نقش	عبارت نگرش	گروه والدین		پدران		مادران		نتیجه آزمون ویلکاکسون
		میانگین	میانگین	میانگین	میانگین	میانگین	میانگین	
۴	طرح آزادانه امور جنسی سبب انحراف می شود	۳/۷۶	۱/۱۳	۳/۸۶	۱/۱	P=0.16		
۶	آموزش جنسی سبب شروع زودرس فعالیت های جنسی می شود	۳/۱۸	۱/۰۷	۳/۲۶	۱/۰۶	P=0.28		
۹	در بین مشکلات نوجوانان آموزش جنسی اولویت ندارد	۳/۱۹	۱/۱۲	۳/۲۱	۱/۱	P=0.53		
۱۳	آموزش جنسی، نوجوانان را از مسایل مربوط به درس دور می کند	۲/۹۹	۱/۱۶	۳/۱۱	۱/۶۴	P=0.06		
۱۴	بهبتر است به هر طریقی که شده فکر نوجوان را از امور جنسی دور کرد	۲/۸۵	۱/۲۰	۲/۶۰	۱/۲۱	P=0.006		
۱۶	آموزش جنسی احترام به حقوق نوجوان است	۲/۳۰	۱/۱۱	۲/۴۱	۱/۱۱	P=0.04		

جدول ۳: مقایسه نظرات والدین مورد مطالعه شهر کرمان در زمینه نکات مورد لزوم در آموزش جنسی به نوجوانان

ردیف	محتوای آموزش جنسی	پدران		مادران	
		میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
۲	آموزش ساختمان دستگاه تولید مثل به جنس مخالف	۲/۴۴	۰/۹۸	۲/۵	۱/۰۱
۴	آموزش کار دستگاه تولید مثل به جنس مخالف	۲/۴۸	۱	۲/۶	۱/۰۴
۶	آموزش تغییرات ایجاد شده در طی بلوغ به جنس مخالف	۲/۳۹	۱/۰۵	۲/۴۶	۱/۰۴
۱۲	اختلالات قاعدگی به جنس مذکر	۲/۵۹	۱/۱۴	۲/۶۱	۱/۱۷

است که زوجین نسبت به آموزش جنسی نگرش کمتر از حد متوسط داشته اند که احتمالاً به زمینه های فرهنگی حاکم بر جامعه بر می گردد به طوری که «عطار» معتقد است دلیل اصلی اینکه والدین نمی توانند در مورد مسایل جنسی با کودکان خود بحث نمایند مربوط به پرورش و تربیت فرهنگی و آموزش مذهبی آنها باشد. بنابراین اغلب در حالت بی خبری نسبت به موضوع جنسی بزرگ شده اند در نتیجه آنها ممکن است در مورد تمایلات جنسی خود و بیان آن نیز احساس راحتی نکنند^(۶).
اصولاً اگر والدین دارای نگرش مثبت نسبت به امور جنسی داشته باشند می توانند بر نگرش فرزندان خود نیز تأثیر گذار باشند به طوری که «داکورتی» در مورد تأثیر والدین، کلیسا و دوستان بر نگرش دانشجویان در مورد امور جنسی به این نتیجه رسیده است که نگرش دانشجویان و تعدادی از رفتارهای بهداشتی آنان تحت تأثیر والدین بوده است^(۲).
«میتوری» در گزارش تحقیق خود تحت عنوان بررسی نگرش والدین نسبت به رفتارهای جنسی نوجوانان نوشته است که والدین از روابط جنسی نوجوانان خود آگاه بوده اند و تعدادی معتقد بودند که برای نوجوانان داشتن رابطه جنسی زود است^(۲).

نتایج مربوط به نظرات والدین نسبت به محتوای آموزش جنسی نشان داد که گروه پدران بیشترین درصد را به روشهای پیشگیری از آلودگی به بیماریهایی که از طریق رابطه جنسی منتقل می شوند (۷۹٪) و مادران به عبارت بیماریهایی که از طریق جنسی منتقل می شوند (۷۸/۸٪) اختصاص دادند. به نظر می رسد که پدران و مادران هر دو به اهمیت بیماریهایی که از طریق جنسی و راههای پیشگیری از آن را پی برده و بر آموزش این موضوع تأکید بیشتر دارند. پژوهشی که در سال ۱۳۷۸ بر روی جامعه معلمان شهر کرمان نیز صورت گرفته است ۶۲/۹ معلمان

جدول ۴: مقایسه نمره کل نگرش زنان و مردان مورد مطالعه در مورد آموزش جنسی به نوجوانان بر حسب تحصیلات

تحصیلات	مردان		زنان	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
کمتر از راهنمایی	۴۵/۹	۱۰/۶	۴۵/۶	۹/۱
راهنمایی	۴۴/۸	۹/۲	۴۴/۳	۸/۷
دیپلم	۴۳/۳	۸/۸	۴۱/۷	۹/۶
بالتر از دیپلم	۴۱/۵	۱۰/۶	۴۲/۷	۱۰/۱

P<0.01   P=0.1

جدول ۵: مقایسه نمره کل نظرات زنان و مردان مورد مطالعه در زمینه نکات مورد لزوم در آموزش جنسی به نوجوانان بر حسب تحصیلات

تحصیلات	مردان		زنان	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
کمتر از راهنمایی	۵۱/۲	۱۴/۶	۴۹/۳	۱۳/۵
راهنمایی	۴۴/۳	۱۱/۵	۴۹	۱۲/۶
دیپلم	۴۷/۳	۱۱/۳	۴۴/۹	۱۱/۴
بالتر از دیپلم	۴۳/۳	۱۲/۶	۴۶/۴	۱۲/۲

P>0.05   P<0.01

بحث و نتیجه گیری

والدین باید بدانند که موضوعات جنسی همیشه یک لغت مبتذل نمی باشد بلکه موضوعات جنسی از جنبه های مهم زندگی انسانها می باشد^(۶). در این پژوهش که نگرش زوجین شهر کرمان پیرامون آموزش جنسی به نوجوانان مورد بررسی قرار گرفت نتایج نشان داد که در مجموع میانگین و انحراف معیار نمره نگرش در مردان $42/57 \pm 5/9$ و زنان $43/71 \pm 9/56$ که به ترتیب $53/2$ و $54/6$ در صد نمره کل نگرش را تشکیل می داد، نتایج نشان دهنده این

نگرش مثبت نسبت به موضوعات جنسی می تواند بر نگرش فرزندان آنها تأثیر مثبت بگذارد بدین معنی که والدینی که رفتار آرامی داشته باشند بر نگرش فرزندانشان تأثیر می گذارد^(۵).

نتیجه گیری

نتایج مربوط به مقایسه نظرات با تحصیلات نشان داد که زنان با تحصیلات کمتر از راهنمایی، میانگین نمره کمتری نسبت به افرادی که دارای مدرک دیپلم و بالاتر داشتند کسب کردند. آنچه مسلم است بالا بودن سطح دانش و اطلاعات می تواند بر طرز تفکر و ادراک و نگرش هر فرد تأثیر بگذارد. نگرش مثبت و مبتنی بر واقعیت نسبت به موضوعات جنسی دیدگاه مثبت را در کودکان ارتقاء می بخشد و محیطی قابل قبول ایجاد می نماید که این کار می تواند توسط والدین در سالهای اول مدرسه وقتی که اولین سؤالات از سوی کودک آغاز می گردد صورت گیرد. والدین باید به کودک خود بگویند "هر سوالی را که داری می توانی بپرسی" که با این عمل تعاملی سالم بین والدین و فرزند فراهم می آورند. بنابراین راهنمایی والدین بسیار با اهمیت است^(۵) و سازمان جهانی بهداشت نیز بر سلامت جنسی تأکید زیادی دارد^(۱۴).

از آنجا که والدین از افراد کلیدی جامعه می باشند و لزوم انجام این تحقیق بر روی این گروه مورد تأیید است؛ لذا پژوهشگر بر آن شد که نظرات و نگرش والدین را نیز مورد بررسی قرار دهد تا بتوان مجموعه اطلاعاتی که از نظرات آنان، معلمان، روحانیون و پزشکان به دست می آید اقدام مفیدی صورت داد.

پیشنهاد

پیشنهاد می گردد که جهت روشن شدن اهمیت آموزشی جنسی به نوجوانان در جامعه و تأثیر آن در پیشگیری و کنترل رفتارهای نامناسب ابتدا می بایست هدف آموزش را به والدین روشن تا آگاهی و نگرش آنها نسبت به این موضوع بهبود یافته و در تعامل برنامه هایی که مسئولین آموزش و پرورش احتمالاً جهت دانش آموزان می گذرانند مقاومت نداشته و مشارکت فعال داشته باشند.

سپاسگزاری

بدینوسیله از حوزه معاونت پژوهشی و شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان به جهت تصویب طرح و تقبل هزینه آن تشکر و قدردانی می گردد.

عبارت آموزش بیماریهای منتقله از طریق جنسی را به عنوان موردی که باید به طور کامل آموزش داده شود انتخاب کرده بودند^(۷) که احتمالاً انتخاب آنها به دلیل شیوع بیماریهای منتقله جنسی و مشکلات ناشی از آن این عبارت انتخاب گردیده است. تحقیقی که «پلیوگا» انجام داده نشان می دهد که برنامه های آموزش جنسی که بر روی موضوعات جنسی مثل ایدز و بیماری های مقاربتی متمرکز شده است سبب افزایش دانش و استفاده از روشهای پیشگیری از ایدز در نوجوانان شده است^(۱۳). عطار در مورد برنامه آموزشی برای آموزش جنسی در اسلام آموزش بیماری های منتقله از طریق جنسی با تأکید بر جنبه اسلامی را جزء یکی از موارد این برنامه قرار داده است^(۶) گروه پدران بیشترین درصد اصلاً آموزش داده نشود را به آن اختصاص دادند؛ اختلالات قاعدگی به جنس مذکر (۲۸/۵٪) و گروه مادران بیشترین درصد اصلاً آموزش داده نشود را به عبارت فوق با (۳۲/۵٪) اختصاص دادند احتمالاً دلیل این نظر در دو گروه این است که پسران نیازی به آموزش این مطلب نداشته و بهتر است که با مسایل مربوط به خودشان آشنا شوند «عطار» نیز در محتوای آموزش جنسی در اسلام نیز به این نکته اشاره کرده است که برای دختران موارد مربوط به ارگان جنسی قاعدگی و سندرم قبل از قاعدگی و برای پسران ارگان جنسی مردان و تمایل جنسی آموزش داده شود. آموزش جنسی در اسلام باید از خانه در سالهای اولیه زندگی آغاز شود. پدران باید به پسران و مادران به دختران آموزش دهند در صورتی که والدین این کار را انجام ندهند بهترین انتخاب بعدی معلمان مرد ترجیحاً پزشک مرد برای آموزش پسران و معلم مسلمان زن ترجیحاً پزشک زن برای آموزش دختران لازم است^(۶).

در مقایسه نگرش والدین نسبت به آموزش بر حسب تحصیلات تفاوت معنی داری را در نگرش مردان نشان داد به طوری که افراد با تحصیلات بیشتر نمره نگرش بالاتری را به خود اختصاص دادند آنچه مسلم است انتظارات والدین از رفتارهای جنسی بر زمینه فرهنگی متفاوت است، در بیشتر فرهنگ ها پسران و دختران رفتارهای متفاوتی دارند بنابراین رفتارهای زنانه و مردانه را یاد می گیرند؛ این موضوع برای والدین باید توضیح داده شود که

References

- 1- Cianciara D. *Competence of families for providing health education* . Roczn Panstw Zakl Hig . Vol 45. 1994, 45(3): 263-272.
- 2- Daugherty L R, Burger, JM .*The influence of parents , church , and peers on the sexual attitude and behavior of college students*. Arch Sex Behav. 1984 Aug; 13(4) : 351-9.
- 3- Marllow DR , Redding BA. *Pediatric nursing* . W B Saunders Co, 1988.
- 4- Mturi AJ. *Parents' attitude to adolescent sexual behavior in Lesotho*. Afr J Reproductive health 2003 7(2): 25-33.
- 5- Ashwill J W , Proske SC . *Nursing care of children principles and practice* . 1997 WB Saunders Co Philadelphia : 102 and 107.
- ۵- دفترچه اولویتهای تحقیقاتی کشور، اداره کل اطلاعات و پژوهشهای ستاد مبارزه با مواد مخدر-ریاست جمهوری صفحه ۲۸ مورد (۱۴).
- 6- Athar.Sh. *Sex education: An Islamic Perspective*. <http://www.islam-usa.com/index.html>.
- ۷- عزیززاده فروزی، منصوره و همکاران. *بررسی نظرات معلمان شهر کرمان در مورد نکات مورد لزوم در آموزش جنسی به نوجوانان و نگرش آنان نسبت به آموزش جنسی*. مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد. سال نهم. زمستان ۱۳۸۰: ۹۷-۹۱.
- ۸- عزیززاده فروزی منصوره محمد علیزاده سکینه. *بررسی نگرش افراد کلیدی (روحانیون پزشکان) شهر کرمان در مورد آموزش جنسی به نوجوانان و نظرات آنان در مورد نکات مورد لزوم در محتوای آموزش جنسی*. گزارش پایان طرح تحقیقاتی . مرکز تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی کرمان شماره ۷۹/۴۹.
- ۹- صفری، فاطمه . *ماهنامه پیام زن*. سال هشتم، شماره یکم. صاحب امتیاز دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. خرداد ۱۳۷۸.
- 10- Horby G . *Oxford advanced learner's dictionary of current English – fifth edition* , Oxford university press, 1995: 813.
- 11- Brock GC . *Using the health believe modle to explain parents participation in adolescents . At home sextuality education activities*. Jornal of school Health 1995. 65, (4): 124-128.
- 12- Kozier, B.and Erb, E. *fundamentals of nursing concepts, process and practice*. Fifth edition. Addison Wesley publishing co. Inc, 1995.
- ۱۲- قائمی، امیرعلی. *تربیت و بازسازی کودک*. تهران. انتشارات امیری، ۱۳۸۶.
- 13- Polivka, B. Rural . *Sex education assessment of programs and integrity collaboration public health Nursing*. 1996, (13), 6: 425-432.
- 14- Souza Y Machorro M. *Sex education a retrospective review*. Gynicol Obstet Mex. 2003. Apr, 71: 195-206.